

Pojken med Silverkortet

Lasse Eriksson Roma, Italien 22.2.00 Ev. till Lennart Koskinens bok om De 7 dödssynderna: Högmodet

Kylan var så sträng att man kände doften av kokt korv med bröd. Julen stod för dörren och snön föll över Gamla stans takåsar. En näve flingor letade sig ner i Repslagargränd och singlarde viljelöst förbi skyltfönstret till Dickens Business Executive shops innan de äntligen fick vila på kullerstenarna.

Inne i affären stod en pojke i 32-årsåldern i mörkblå rock, vaxad, spretig frisy och silverring i örat. En insmört lock dansade förstrött mot pannan och skuggade hans blick som ögonlocken klippte med aningen för korta mellanrum. Han vägde en portfölj i handen.

- Jag tar den.

Portföljen i laserat eukalyptusträ med handgjorda mässingsbeslag och kalvläderinkrom fick en kärvändig klapp och han stäckte fram sitt Visakort med en skimrande duva på.

Butiksbiträdet, en pojke i samma ålder med tinningsupphängda glasögon lät det glida genom läsarens springa med en liten suck.

- Det blir 6.200:-. Var det allt?

- Ja, sade pojken mannen, det var allt.

Han strök över det mjuka träet och lyfte portföljen upp på disken, kände dess lätthet.

Expediten vek kvittensen från den ljudlösa printern över signeringstungan och mannen skrev sin namnteckning i förbifarten, utan att titta på summan.

- Vill ni ha den emballerad?

- Nej tack, jag tar den direkt. Kan ni disposa min gamla?

- Naturligtvis. Vi har ett litet transform-room där ni ostört kan flytta över era ägodelar från den gamla till den nya. Lämna sedan den gamla så tar vi hand om den.

Pojken lade de två portföljerna bredvid varandra på en belyst disk i det diskreta rummet. Den gamla till vänster och den nya till höger. Så sprättade han upp dem bägge. Den nya träväskan stängde han och öppnade ännu en gång och kände läderdoften slå emot honom. Där fanns många fack, många invikta kanter, små silverspännen och nätta fickor med metallclips för etiketter.

De två portföljerna framför honom representerade två olika liv.

Den slitna, läderimiterade väskan med bläckplumpar och revor i fodret rymde ett liv i radhus med carport och städse gröna växter i ett område där otroheten smög mellan husen om nätterna och där skvallret frös utvalda till is, alternativt fick dem att hänga sig i tallarna bakom Konsum. Ett område där kattorna kissade på dynorna i grannen hammock och spred infektioner genom ungarnas sandlådor. Ett område där de sällsammaste människor syltade och saftade in sig hos varandra. Ibland föll vansinnet över dem -

han hade sett det med egna ögon – när de försökte fälla kommunala träd som lövade av sig över deras altaner och gjorde dem slippriga om hösten. I den stora morgontidningen hade han läst att torftiga miljöer skär ner på nybildningen av hjärnceller, att kanariefåglar som stressas sjunger mindre. Pojken mindes med vämjelse den dolda alkoholisten som han själv omedvetet triggade att dricka, hur denne plötsligt ställde sig att urinera i samfällighetens lokal, misshandlade sin vettskrämda fru, välte utegrillen och satte eld på barnvagns- och skidförrådet. Fy! Ju mer han tänkte på sitt bostadsområde där hans sambo tvingades leva hela dagarna tillsammans med deras ettåriga dotter, desto starkare kände han hur rätt det var att köpa denna nya portfölj.

I dess fickor och fack kunde han lägga sin framtid av äkthet och naturlighet. Naturlighet och äkthet kostade, det visste han. De var de exklusivaste bilarna som hade den bästa avgasreningen, det var de ekonomiskt stabila som fick den bästa personliga behandlingen, som värderade jämlikhet mellan könen högst. De bäst ställda bar det spartanska livet som idiom, de motionerade på golfbanor och i speciella gym där man enbart kunde bli medlem efter vissa priciper. De fotvandrade i avlägsna världsdelar och studerade etniska minoriteters råa jaktvanor. De stod närmast livets råa äkthet, vilddjurets blodtöst, dödens sakrament. Portföljen skulle bära honom in i moderbolagets direktionsrum, så tänkte han. Den skulle bära honom ut på guldkortsvärderade flygresor. Som ett ägg var den. Ett ägg som bar ett växande embryo. Det lät övedrivet, det kände han, men den bar faktiskt hans nya liv som skulle föra honom in i det land där hjärncellerna återbildades i vertiklarnas väggar. Pojken visste detta och han klappade portföljen.

Att han låtit den nya barnvagnen stå tillbaka för portföljen tyckte han inte var särskilt underligt. Visserligen hade dess bromsar slutat fungera då gummidäcken slitits ner bortom den gräns där den infällbara spärren gräftade sig fast, men å andra sidan visste han att han sambo vant sig vid detta och aldrig släppte vagnen när den stod på ett lutande plan. De senaste årets arbete hade gått hans väg, varje projekt hade han drivit i hamn och avslutat med heder. Varje mål som företaget satt upp hade han fyllt med råge. Man hade fått ögonen på hans kapacitet. Visserligen hade denna kapacitet enbart möjliggjorts genom intensivt övertidsarbete - orapporterat naturligtvis, men tack vare hans sambos uppställning stod han nu vid det vägsål som symboliserades av portföljen i naturmaterial. Hjärncellerna, det kände han, hade de sista månaderna stått och stampat, ja kanske till och med tillbakabildats en aning. Detta misstänkte pojken då minnet svikit honom. Inte i avgörande frågor, men väl i spörsmål kring de närmastes namn och bemärkelsedagar, kring släktingars yrken och semestrar, och det kunde ibland vara nog så svårbemästrat.

Men nu var bergets kam nådd. Pojken anade sitt nya hemland av stilla hemmakvällar, spontana aktivitetsemestrar med skidor i Alperna och kikare på Kililimanjaros sluttning, lugna strategisamtal om kommande projekt, bekräftande nickar inför börsens siffror.

Han lyfte snabbt över innehållet från den gamla portföljen till den nya: 2 blyertspennor, 1 kulspets, 1 Psion handdator, några papper med skiftande innehåll samt ett väl inslaget paket innehållande 64 specialdesignade cigarettändare.

Det var dessa tändare som givit pojken hans närmast uppdrag. Han skulle personligen leverera dem till en nyvunnen kund och samarbetspartner i Edinborough. Kontrakt hade plötsligt och oväntat glidit i hamn strax före jul och säkrat tre års stadig orderingång. Glädjen över detta ville man manifesteras på ett minnesvärt sätt.

64 speciellt designade tändare, med pojkens och kundens företagsnamn ingraverade tillsammans med två korslagda fanor, en svensk och en skotsk, hade tagis fram. Trots att, eller egentligen, på grund av, att det var jul, hade man beslutat att personligen se till att motparten fick erhålla sina persongåvor i god tid innan julaftonen. Uppdraget hade fallit på pojken. Motvilligt hade han accepterat uppdraget trots att han inte kunde flyga hem förrän på juldagen - det gick inga plan hem förrän då. Men företaget hade lovat att bekosta hans telefonkostnader hem till sambon och barnet under julhelgen, och då föll han till föga.

* * *

Den nya portföljen låg i handen, som en ny och ultralätt spiksko skulle ha suttit på foten, och han lämnade den gamla bakom sig utan att ens fälla ihop den. Med en ofullbordad gest mot pannan bjöd han expediten avsked och steg ut på gatan där snön fluffade ner, ymnigt, ljudlöst.

Efter bara några steg i snön tog en plötslig yrsel honom i besittning och han måste klamra sig fast i en lyktstolpe för att inte falla omkull. Tillståndet kändes igen, han hade upplevt det två gånger den senaste veckan och visste att det skulle gå över om han bara vilade en stund. Pojken tittade uppåt i snöfallet och noterade att flingorna bildade en slags tunnel upp i det vita. Detta hade han noterat som barn samtidigt med upptäckten att handen liksom frös i flera snapshots om man förde den som en vindrutetorkare framför vissa typer av lampor.

Under vilandet uppfattade pojken hur expediten ropade efter honom, och stegade fram i bomullen.

- Ni glömde detta i er gamla portfölj, sade han och sträckte fram ett foto. Fotot föreställde mannens sambo med deras barn i famnen framför IKEA. På baksidan hade hon skrivit sin julklappslista:

Draperier till hallen på skena i taket

6 tallrikar (blå blom)

en barnvagn med plats för två

en uppsättning barntvålar från Body Shop.

Samtidigt darrade hans telefon i kavajens innerficka. Mödosamt slet han upp den, stängde av den, stoppade fotografiet i fickan, hejdade en taxi och

bad den köra till Arlanda medan staden långsamt förvandlades till en snölykta.

* * *

På Arlanda plogades och skyfflades och stod i. Snöhögarna växte och människorna fantiserade om kalkåkning och snöbollskrig. Men pojken upplevde det stökigt med alla civila människor som skulle resa på uppslitande släktbesök. Då dessa människor normalt tog tåget visste de inte att föra sig när man flög. De trängde ihop sig vid dörren i gaten för att komma först in till planet och när rösten meddelade att det var dags att stiga in vällde de iväg som om det var frågan om en realisation. Affärsmännen betedde sig aldrig så. De slog sig ned vid sina portföljer och plockade ur dem kanske en affärstidning, kanske en ekonomisk rapport som måste läsas. Pojken brukade plocka upp den senaste bestsellern på Economy & Businesslistan i The Future (han fick listan och gjorde beställningen över Internet) och bläddra förstrött i den. Eller så talade han i telefonen för att informera sambon om var han befann sig och vart han stod i begrepp att flyga, att han skulle flyga tillbaka på eftermiddagen men att han tyvärr inte kunde komma hem då han måste vidare till Sundsvall på en föredragning.

När de hopgjyttrade helgflygarna åhörde sådana samtal brukade de stillna av, luta sig mot varandra och fälla någon tyst kommentar. Pojken tyckte mycket om dessa tillfällen. Och om hans telefon ringde under dessa omständigheter plockade han upp den bara för att stå av den och leende ursäkta sig till närmast sittande.

Väl inne i planet brukade det bli mindre behagligt. Där betedde människorna sig som om de varken hade hämningar eller normal revirkänsla. Pojken erinrade sig de otal gånger han suttit med sladdriga, otvättade jeans-ändor någon decimeter från ansiktet. Svett, skit och dofter från alla tänkbara kroppsöppningar.

Denna dag var det värre än någonsin på Arlandas utrikeshall. Alla skulle hem på julfirandel eller bort till Kanarieöarna. Oavsett vilket hade de gjort sig glöggfryntliga och oberäkneliga i rörelser och kommentarer. Pojken kände sig undanträngd och missförstådd med sin nya dokumentportfölj som man välte och en vid ett tillfälle också trampade på. Han protesterade upprört bara för att få ett stinkande nylle som bad honom hålla käft. I juletid, i ansiktet. Skrämd försökte han komma undan och när han upptäckte en hänvisning till SAS lounge, reste han sig häftigt upp och knuffade undan den stinkande personen. Denne ramlade baklänges över en trollie och slog omkull en äldre dam, för övrigt en mycket berömd film- och teaterskådespelerska, med två kassar glögg. Skådespelerskan ramlade i sin tur över en bänk och dängde kassarna i stengolvet varvid en frän doft av julglögg spred sig genom hallen. Någon skrattade vilt och skrek något om

att han sett en stjärna falla medan den undanskuffade mannen reste sig och skrek.

- Jävla skit! Se vad du gjort din Jävel! Jag ska slå in din jävla träskalle med din egen jävla likkista till portfölj!

Mannen flydde i panik mot SAS-loungen. Under flykten slet han upp sin plånbok för att få fram sitt Silverkort. Fick han bara fram det skulle han glida in i tryggheten som han så många gånger gjort på inrikeshallen.

Vid ingången satt en dam med scarf runt halsen och tittade på honom med ett svårtolkat leende medan den berusade mannen hördes frusta och svära bakom hoinom. Pojken slet i sin plånbok och fann äntligen sitt Silverkort och sträckte raskt fram det. Damen tittade på kortet som om det vore ett plastkort från Landstinget och frågade om han flög Business class.

- Business class? Här är silverkortet.

- Får jag se er biljett?

Den fulle närmade sig som ett lokomotiv och pojken rev upp biletten och räckte den skälvande till damen.

- Tyvärr, sade hon, Silverkoret berättigar enbart till inträde i samband med resa i Business Class. Jag är ledsen.

Damen räckte tillbaka biljetten och Silverkortet och vände sig leende till en steward som just passerade

Företaget hade bokat Ekonomiklass eftersom man då fick de förmånligaste priserna. Visserligen de sämst tänkbara restiderna men billigt, förvånansvärt billigt. Pojken kom inte in.

Genom fönstret såg han de rödkindade affärsmännen med guldkort röra sig som i ultra rapid med vin- och portvinsglas i händerna för att strax slå sig ned vid ett bord där en präktig, rykande gås låg, späckad med plommon och äpplen. Han lutade sin panna mot den svala glasväggen bakom vilken capuchinon ångade och gräddbakelserna halvättna vilade på asietterna mellan skratten och trevnaden. Över allt detta härliga välvde sig en strålande julgran behängd med guldänglar och pumlor av målat glas.

Det hade blivit påfrestande varmt i avgångshallen av alla yllejumprar och-halsdukar som avgav sin sura fukt och pojken försökte fläkta sig med Silverkortet. Han sjönk uppgivet ner mot golvet. Men plötsligt stillnade världen omkring honom. Ett kort ögonblick tänkte pojken att han kanske kunde använda träportföljen som en sköld men blev varse en kappfäll som han kände igen. Det var hans morsomr stod framför honom i sin lammullskappa och turban i pliserat siden. Hon tog pojken i famnen, hjälpte honom upp och ledde honom bort mot hissarna.

- Det blir varmare, sade hon, men man vänjer sig. Träportföljen måste du dock lämna kvar och tändarna behöver du definitivt inte.